

ingediend op **1525** (2022-2023) – Nr. 1
21 december 2022 (2022-2023)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Economie,
Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Björn Rzoska

over de nieuwe samenwerkingsovereenkomst
tussen het Vlaamse Gewest
en de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV)
en de uitvoering van de resolutie van 13 juli 2022
over de nieuwe beheersovereenkomst
van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen 2022-2027

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;

Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;

Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;

Meyrem Almaci, Imade Annouri;

Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;

Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;

Stijn De Roo, Loes Vandromme;

Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;

Johan Danen, Björn Rzoska;

Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzettingen	4
1.	Inleiding door minister Jo Brouns	4
1.1.	Privaatrechtelijk EVA: statuut en implicaties	4
1.2.	Samenwerkingsovereenkomst 2022-2027: beleidsmatige klemtonen.....	5
2.	Uiteenzetting door Michel Casselman, algemeen manager van PMV	5
2.1.	Rapportering vanuit PMV in de samenwerkingsovereenkomst en uitvoering van de resolutie	5
2.2.	Vragen over de evaluatie van PMV	7
2.3.	Bijkomende rapportering	8
3.	Vragen over de Zoute Grand Prix	9
II.	Bespreking.....	10
1.	De Zoute Grand Prix.....	10
1.1.	Tussenkomen van de leden.....	10
1.2.	Antwoorden.....	11
1.3.	Replieken.....	12
2.	Samenwerkingsovereenkomst en uitvoering van de resolutie	13
2.1.	Tussenkomen van de leden.....	13
2.2.	Antwoorden.....	15
2.3.	Replieken.....	17
2.4.	Conclusie	19
	Gebruikte afkortingen	20
	Bijlage: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie hield op 27 oktober 2022 een gedachtewisseling met Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, en Michel Casselman, algemeen manager van PMV, over de nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en de uitvoering van de resolutie van 13 juli 2022 over de nieuwe beheersovereenkomst van PMV voor de periode 2022-2027 (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1366/2).

Op 23 juni 2022 hield de commissie al een gedachtewisseling over het jaarverslag 2021 van PMV (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1441/1).

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Inleidende uiteenzettingen

1. Inleiding door minister Jo Brouns

1.1. Privaatrechtelijk EVA: statuut en implicaties

Minister *Jo Brouns* staat eerst stil bij het statuut van PMV. PMV is een van de Vlaamse investeringsmaatschappijen, naast de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) en de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM), die het belang van de Vlaamse overheid in de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv) aanhoudt.

PMV is georganiseerd als een privaatrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap. Concreet is PMV een naamloze vennootschap waarvan het Vlaamse Gewest de enige aandeelhouder is. Dat betekent dat het Vlaamse Gewest over de rechten beschikt die een aandeelhouder toekomen: de benoeming en het ontslag van de bestuurders, de goedkeuring van de jaarrekening, het recht op dividenden enzovoort.

Het betekent ook dat PMV ageert als een autonome vennootschap onder verantwoordelijkheid van haar raad van bestuur en dat het Vlaamse Gewest in de operationele werking van PMV niet kan of mag tussenkomen. Dit is trouwens in overeenstemming met de richtlijnen van de OESO, die aanbevelen dat een overheid als aandeelhouder van een privaatrechtelijk vormgegeven overheidsbedrijf niet betrokken wordt in het dagdagelijkse beheer van de vennootschap maar operationele autonomie laat binnen de strategische richtlijnen die zij uitzet.

Als Vlaams minister van Economie vertegenwoordigt de minister de Vlaamse Regering als aandeelhouder van PMV. Vandaar dat de samenwerkingsovereenkomst ook bepaalt dat de rapportering van PMV rechtstreeks aan de voogdijminister gebeurt. Vervolgens staat de minister in voor de verdere doorstroming van deze informatie binnen de Vlaamse overheid. Vanzelfsprekend wordt het Departement EWI daar systematisch bij betrokken.

Naast het privaatrechtelijke luik van haar statuut, heeft PMV als publieke investeringsmaatschappij natuurlijk ook een belangrijke maatschappelijke opdracht. Vandaar dat zowel het Bestuursdecreet als het decreet betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid belangrijke aanvullingen op het vennootschapsrecht bevatten:

- Er wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten met PMV, waarin de strategische krijtlijnen worden uitgezet waarbinnen PMV de komende vijf jaar kan en mag optreden.

- Er is een regeringscommissaris aangesteld die erop toeziet dat PMV conform haar decretale opdracht en de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst handelt en de Vlaamse Regering daarover informeert. De regeringscommissaris zetelt ook met raadgevende stem in de raad van bestuur. Op dit moment is Tom Van Laere de regeringscommissaris.
- Zoals iedere vennootschap die onder de bepalingen inzake deugdelijk bestuur van het Bestuursdecreet valt, is minstens een derde van de bestuurders van PMV onafhankelijk.
- De bepalingen in het Bestuursdecreet inzake openbaarheid van bestuur gelden onverkort voor PMV.

1.2. Samenwerkingsovereenkomst 2022-2027: beleidsmatige klemtonen

De minister verwijst naar zijn antwoord op vragen om uitleg over de nieuwe samenwerkingsovereenkomst die op 6 oktober 2022 werden behandeld (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2022-23, nr. 57 en 74). Hij stipt nog kort de belangrijkste beleidsmatige klemtonen aan.

Voor de nieuwe overeenkomst kon worden vertrokken van een heel degelijke basis. De evaluatie, die aan de commissieleden werd bezorgd, stelde dat PMV efficiënt en effectief werkt, over competente mensen beschikt en vooral een grote meerwaarde oplevert voor de Vlaamse economie. Elke geïnvesteerde euro levert volgens de evaluatie 9 euro op voor de Vlaamse economie.

De centrale missie van PMV werd in de nieuwe overeenkomst aangepast. De rol van PMV in de verduurzaming van het economisch weefsel en bij het genereren van maatschappelijke impact wordt in de overeenkomst benadrukt.

In het strategisch kader, dat zijn de investeringsrichtlijnen voor PMV, wordt duidelijk gesteld dat PMV in een concreet dossier nooit kan ingaan tegen een van die richtlijnen. De verduurzaming van de Vlaamse economie wordt geïntegreerd in de bestaande richtlijnen. Er wordt een nieuwe, zevende richtlijn toegevoegd die de creatie van maatschappelijke meerwaarde centraal stelt.

In de nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt verankerd dat bij fondsparticipaties waarbij PMV voor minder dan 25 procent participeert, er voor elke geïnvesteerde euro minimaal 1 euro in Vlaanderen moet worden geïnvesteerd door het fonds. Voor fondsen waarin PMV voor meer dan 25 procent participeert, moet dat 2 euro zijn.

Er wordt een nieuwe rapportering over ESG (environmental, social and governance) en de SDG's (Sustainable Development Goals) ingevoerd, gekoppeld aan de invoering van de nieuwe strategische richtlijn.

Ten slotte zet PMV belangrijke verdere stappen op het vlak van openbaarheid en transparantie, eerst en vooral richting het Vlaams Parlement. Dat principe werd verankerd in de overeenkomst en de minister heeft de algemeen manager van PMV gevraagd de praktische invulling daarvan op zich te nemen. Michel Casselman zal dan ook toelichten welke concrete bijkomende stappen PMV zal zetten in uitvoering van deze nieuwe bepaling.

2. Uiteenzetting door Michel Casselman, algemeen manager van PMV

2.1. Rapportering vanuit PMV in de samenwerkingsovereenkomst en uitvoering van de resolutie

Michel Casselman, algemeen manager PMV, verwijst naar de gedachtewisseling in deze commissie van 23 juni 2022 over het jaarverslag 2021 van PMV. In opvolging

daarvan en na de goedkeuring van de resolutie van 13 juli 2022 werd, mede op vraag van de minister, bekeken hoe de transparantie van PMV nog kan worden verhoogd en over welke bijkomende elementen aan het Vlaams Parlement kan worden gerapporteerd. Dat moet gebeuren zonder afbreuk te doen aan de regels waarmee PMV als marktconforme speler rekening moet houden.

De spreker overloopt wat in het samenwerkingsakkoord staat over de rapporteringsverplichtingen van PMV. Dat was in het vorige akkoord al opgenomen en werd in het nieuwe nog aangevuld.

PMV publiceert al jaarverslagen en kwartaalverslagen en daarin staat al heel wat informatie. De kwartaalverslagen bevatten informatie over het aantal actieve dossiers, het aantal investeringen, de bedragen geïnvesteerd in het afgelopen kwartaal en in totaal en dat opgesplitst naar kapitaal, leningen en waarborgen en naar sectoren. Die informatie geeft al een goed beeld van de impact die PMV realiseert en welke risico's daarmee gepaard gaan.

Jaarlijks wordt ook gerapporteerd over ESG en SDG om de maatschappelijke impact te situeren. Het corporate governance charter en de missionstatement zijn beschikbaar voor het publiek op de website.

Rapportering aan de aandeelhouder

Specifiek aan de aandeelhouder wordt gerapporteerd over de budgettaire meerjarenplanning voor drie en vijf jaar, als input voor de Vlaamse Regering om een zo goed mogelijke budgettaire inschatting te kunnen maken.

Er is een ESR-rapportering aan het Departement Financiën en Begroting en een rapportering van de geconsolideerde (half)jaarlijkse cijfers.

Het samenwerkingsakkoord legt ook een opsplitsing op naar verschillende soorten investeringen, zoals de kwartaalrapportering van eigen investeringen en de rapportering over het beheer van diensten. Onder dat laatste vallen bijvoorbeeld de energieleningen die door de gemeenten worden toegekend en de financiële ondersteuning voor beginnende huisartsen. Verder wordt er ook nog steeds gerapporteerd over het ARKimedea-Fonds.

Wanneer het fiduciair beheer bij PMV ligt, zoals voor het Flanders Future Techfund, wordt daarover afzonderlijk verslag uitgebracht aan de aandeelhouder.

Bijzonder vertrouwelijke rapportering

Er is ook een vorm van rapportering met een specifiek doel, wanneer er een NDA of vertrouwelijkheidsclausule wordt afgesloten met een medewerker van het kabinet of de administratie die toegang tot bepaalde informatie moet krijgen.

Er is een register van de fondsen onder beheer van PMV Fund Management, een register van lopende contracten inzake commerciële dienstverlening, een participatiedatabase voor LRM-PMV-investeringen enzovoort.

Ad-hocrapportering

PMV bereidt ook het antwoord voor op parlementaire vragen die PMV betreffen.

Op verzoek van de voogdijminister kan ad hoc worden gerapporteerd over de werking van bepaalde maatregelen. Verder is er ad-hocoverleg met de Vlaamse Regering en wordt ook mondeling toelichting gegeven in het Vlaams Parlement.

Uitvoering van de resolutie – bijkomende transparantie

Tijdens de vorige gedachtewisseling in deze commissie was er aandacht voor de minwaarden in de portefeuille. De vraag werd gesteld hoe PMV daarmee omgaat en of daar inzage in kan worden gegeven. Michel Casselman heeft toen al uitgelegd dat dat bijzonder delicaat is. PMV stelt wel voor om voortaan in de cijfers van de afwaarderingen ook een opsplitsing te maken tussen beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde bedrijven. Beursgenoteerde bedrijven zijn onderhevig aan de volatiliteit van de markt, hoewel ook de specifieke aard van het bedrijf daarin mee speelt.

PMV wil ook een lijst met de namen van de bedrijven waarin PMV met kapitaal of leningen is ingestapt aan het Vlaams Parlement bezorgen. Het parlement heeft dan een overzicht van de bedrijven in de portefeuille van PMV.

Tewerkstelling is een belangrijk element van de impact die PMV wil creëren. PMV stelt voor om bij een instap de tewerkstellingscijfers apart te noteren. Dat kan een indicator zijn van de impact van een investering op de tewerkstelling.

Een ander aspect is de impact op de duurzaamheid. Zoals al eerder in deze commissie toegelicht, ambieert PMV om tegen eind 2023 de parameters voor een zogenaamd 'lichtgroen fonds' in haar werking te implementeren. Aan elk bedrijf waarin PMV instapt of waaraan leningen worden verstrekt, worden voorwaarden opgelegd inzake de evolutie van ESG. Daarover zullen er afspraken worden gemaakt, ook over de rapportering. De bedoeling is die informatie op een gebundelde manier aan het Vlaams Parlement te bezorgen.

2.2. Vragen over de evaluatie van PMV

Michel Casselman gaat in op vragen van Caroline Gennez over de evaluatie van PMV, die hij voor de gedachtewisseling schriftelijk kreeg.

Analyse van het financieringslandschap

Een specifieke vraag ging over het verstrekken van een analyse van het Vlaamse financieringslandschap aan de aandeelhouder. Daarover werd met de evaluator Dialogic overlegd. Die analyse werd door PMV uitgevoerd sinds het vorige samenwerkingssakkoord. Het idee was dat PMV in kaart zou brengen wat de noden zijn voor de financiering van de Vlaamse economie, welke middelen daarbij ontbreken en wat PMV kan doen. Die oefening is niet realistisch gebleken. De financieringsbehoeften van bedrijven laten zich niet op die manier in kaart brengen.

PMV praat met zeer veel bedrijven en voelt daardoor wel goed de evolutie aan op de markt inzake langlopende of korte kredieten, kapitaalbehoeften enzovoort. Maar dat is niet voldoende om de financieringsbehoeften van heel Vlaanderen in kaart te brengen. De maatschappij heeft geen zicht op de vragen die worden gesteld aan de banken, die het overgrote deel van de financiering van bedrijven voor hun rekening nemen.

De aandeelhouder vond de kwalitatieve input van de analyses wel interessant. PMV kan over bepaalde trends, zoals crowdfunding en SPAC's, rapporteren. Of dat dan jaarlijks moet gebeuren, is een andere vraag.

De conclusie is dat PMV na twee jaar, tegen eind 2024, een analyse van het financieringslandschap zal maken, met een iets andere invulling dan wat eerst werd beoogd.

Een volgende vraag ging over meer transparantie en over de houding van PMV ten aanzien van het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur. Michel Casselman benadrukt dat PMV absoluut niet weigerachtig staat tegenover systematische transparantie. De maatschappij geeft al veel informatie en probeert zo transparant mogelijk te zijn. Maar de spreker vraagt ook begrip voor de markt waarin PMV actief is. Als een bedrijf naar een bank gaat, worden de voorgelegde documenten met niemand gedeeld. Ook een bedrijf dat zich tot PMV wendt, wil zeker zijn dat gegevens over de financiering en de activiteiten die het zal ontwikkelen niet bij de concurrentie terechtkomen. Dat blijft een gevoelig punt.

PMV werkt mee aan het beantwoorden van parlementaire vragen en probeert zoveel mogelijk informatie te delen. Als dat niet kan, wordt dat ook duidelijk gemeld.

PMV is geen vragende partij om als entiteit buiten het toepassingsgebied van de openbaarheid van bestuur te staan. De discussie met Dialogic ging specifiek over wat wordt verstaan onder bestuursdocumenten. PMV vraagt om documenten uit individuele investeringsdossiers niet te kwalificeren als bestuursdocumenten. De investeringsdossiers worden in de raad van bestuur besproken. PMV vraagt om het geheim van de beraadslaging uit te breiden tot de beraadslaging van de raden van bestuur van private EVA's.

Wanneer vandaag iemand de openbaarheid van bestuur inroept om inzage te vragen in een investeringsdossier moet PMV vaak informatie weigeren op basis van een legitiem commercieel belang. Als dit herhaaldelijk gebeurt, kan de indruk ontstaan dat PMV niet wil meewerken. Vandaar de vraag om de investeringsdossiers niet als bestuursdocumenten te kwalificeren. Daarover gaat de passage in het evaluatieverslag.

2.3. Bijkomende rapportering

Na een voorbereidend overleg kan Michel Casselman stellen dat hij bereid is in deze commissie toelichting te geven over de goedgekeurde jaarcijfers op de dag zelf dat de aandeelhouder de rekeningen goedkeurt. Dat gebeurt de tweede dinsdag van mei. Op die manier krijgt het Vlaams Parlement snel inzage in de jaarcijfers, met de cijfers over afwaarderingen en dergelijke, zoals al vermeld.

In de tweede helft van september of begin oktober kan in de commissie al een beperkte toelichting bij de halfjaarlijkse cijfers worden gegeven en kan worden ingegaan op bepaalde trends in de markt.

In het evaluatierapport werd ook gesuggereerd om met KPI's te werken. KPI's hebben het voordeel dat ze meetbaar zijn. Maar na overleg met de voogdijminister werd besloten dat de voorgestelde indicatoren niet altijd de juiste waren voor PMV. Wanneer bijvoorbeeld een KPI wordt gebruikt om een bepaald volume aan investeringen te halen of investeringen in de bepaalde sectoren of segmenten op te leggen, is het de bedoeling dat dat cijfer ook wordt gehaald. Maar als er een jaar is waarin de markt heel liquide is en de banken alles financieren, kan PMV zich beter niet opdringen. Elk jaar zijn er wel bepaalde evoluties waardoor bepaalde sectoren of segmenten financieringsmoeilijkheden krijgen. PMV moet dan flexibiliteit hebben om daarop in te spelen. Daarom werd de evaluatiemethode die in de vorige samenwerkingsovereenkomst was opgenomen, hernomen. Die evaluatie kijkt zowel naar kwantitatieve als kwalitatieve parameters.

3. Vragen over de Zoute Grand Prix

Antwoorden van Michel Casselman

Michel Casselman gaat ook in op de specifieke vragen van Maurits Vande Reyde en Björn Rzoska over de Zoute Grand Prix, die hij voor de gedachtewisseling kreeg. PMV verstrekte inderdaad een achtergestelde lening aan de Zoute Grand Prix in 2019, dus voor de coronacrisis. De rally is in 2020 niet kunnen doorgaan, in 2021 wel, maar met een verminderde capaciteit.

Wat betreft de lening was er in dit geval al een lening toegekend door Belfius maar die was niet voldoende. Dat is voor de spreker een typisch voorbeeld, waarbij een bank gelooft in het businessplan van een bedrijf maar slechts tot een bepaalde hoogte wil gaan bij het geven van een lening. PMV heeft dan het businessplan en de terugbetalingscapaciteit beoordeeld. Het plan was degelijk onderbouwd en het bedrijf had al een trackrecord van vijf jaar.

De lening werd gebruikt om een aandeelhoudersissuë op te lossen, concreet om een aandeelhouder te vervangen door een andere. PMV komt dergelijke dossiers vaak tegen. Vele bedrijven geraken geblokkeerd door een verschil in visie van de aandeelhouders. Het is ook een veel voorkomend punt bij de generatiewissel bij kmo's, maar dat was hier niet het geval. De achtergestelde lening wordt correct terugbetaald volgens de voorwaarden die werden afgesproken. De voorwaarden werden aangepast naar aanleiding van de coronacrisis.

Antwoorden van de minister

Minister *Jo Brouns* antwoordt aanvullend op de vraag in welk kader de coronasteun van VLAIO aan de Zoute Grand Prix werd verleend. Het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2020 tot instellen van een terugbetaalbaar voorschot ter ondersteuning van de opstart van de evenementensector had tot doel om Vlaamse ondernemingen die met de gevolgen van de coronacrisis werden geconfronteerd te helpen bij de heropstart van hun activiteiten. In die periode wilden of konden banken en verzekeringen deze sector immers niet financieren of verzekeren.

De maatregel van het terugbetaalbaar voorschot betreft dus zowel een verzekerings- als een financieringsmechanisme. Enkel in geval van annulering van het evenement door een beslissing tot lockdown van de federale, Vlaamse, provinciale of lokale overheid kon de organisator de steun behouden. De steun werd beperkt tot de niet-recupereerbare kosten en onvermijdbare facturen, zoals vastgesteld door de inspectie van VLAIO.

De aard van het publiek van een evenement was daarbij geen criterium, wel de wijze waarop een evenement, door het grootschaligere karakter, een trekkersrol kon spelen om de evenementensector op gang te trekken na de pandemie.

De minister benadrukt verder dat het evenement Zoute Grand Prix al sinds 2010 winstgevend georganiseerd wordt en dat de aanvrager geen onderneming in moeilijkheden was, in de zin van het tijdelijke staatssteunkader. VLAIO heeft die checks uitgevoerd, zoals het agentschap dat voor alle aanvragen doet.

In dit dossier werd 1,76 miljoen euro uitbetaald. Het totale budget van het evenement is ruim 5,1 miljoen euro. Gezien er voor de terugbetaling een interest van 2 procent geldt, moet er dus 1,8 miljoen euro worden terugbetaald. Daarvoor is een afbetalingsplan op 36 maanden met VLAIO overeengekomen. Op 22 oktober 2022 was daarvan al 425.000 euro effectief terugbetaald. Alle betalingsmomenten werden tot nu toe correct nagekomen. Het beleid inzake afbetalingsplannen dat

VLAIO voor dit evenement toepast, is het beleid voor alle coronasteun die wordt teruggevorderd. Er is dus geen specifieke werkwijze voor het terugvorderbaar voorschot voor evenementen, laat staan voor deze specifieke aanvrager. De reguliere werkwijze voor terug te betalen coronasteun wordt gevolgd, aldus de minister.

II. Bespreking

1. De Zoute Grand Prix

1.1. Tussenkomen van de leden

Tussenkomen van Björn Rzoska

Björn Rzoska heeft nog bijkomende vragen over het dossier van de Zoute Grand Prix. De algemeen manager heeft het dossier toegelicht en gewezen op het onderbouwde businessplan. Maar het lid vraagt zich af, gezien de focus en de doelstellingen van PMV, of het de taak is van de maatschappij om wat hij eerder "een opstapregeling tussen heren van stand" noemde, financieel te dekken. Binnen welke focus verantwoordt PMV steun aan een organisatie die rijke oldtimerliefhebbers vier dagen samenbrengt aan de kust? In de jaarrekeningen van de organisatie ziet het lid alleen maar oplopende schulden. Hoe kan PMV die lening dan motiveren?

De minister verwees naar de trekkersrol van het evenement en stelde dat het evenement sinds 2010 winstgevend wordt georganiseerd. Dat geldt volgens *Björn Rzoska* al zeker niet voor de laatste boekjaren. In 2019 ging het om 2,1 miljoen euro aan schulden en de schulden lopen verder op. Werden alle criteria die de Vlaamse Regering hanteerde, onder meer dat alleen gezonde bedrijven coronasteun kregen, gerespecteerd? Is het zorgvuldig bestuur om dan te verwijzen naar de trekkersrol van het evenement? Iedereen heeft recht op een hobby, maar op het moment dat er overheidsgeld mee gemoeid is, gelden er andere criteria.

Tussenkomen Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde zegt *Björn Rzoska* te kunnen bijtreden. Hij heeft geen probleem met het evenement Zoute Grand Prix. Maar vinden PMV en de minister het een kerntaak van de Vlaamse overheid om belastinggeld te investeren om een probleem van aandeelhouders van deze onderneming op te lossen? Natuurlijk wordt de lening terugbetaald, maar intussen kunnen de middelen wel niet door de overheid voor andere doeleinden worden gebruikt. PMV is enkele jaren daarvoor gestopt met KidsInvest, een investeringsfonds voor kinderopvang. Moeten de kerntaken van PMV niet duidelijker worden omschreven?

De minister stelde dat in dit dossier alle checks zijn gebeurd, maar hij moet volgens het lid toch ook aanvoelen dat dit geen kerntaak van de overheid is.

Zoute Grand Prix heeft volgens *Maurits Vande Reyde* een negatief vermogen van 1,4 miljoen euro. Nochtans was bij overheidssteun de gezondheid van het bedrijf altijd een van de belangrijkste criteria. Bij de terugvorderbare steun voor evenementen was het volgens het lid de belangrijkste voorwaarde. Op welke basis is dan besloten dat de onderneming financieel gezond was? Op welke basis werd beslist dat de terugbetaling van de VLAIO-steun op 36 maanden mag gebeuren, ook al wordt daar 2 procent interest op betaald? De kerntaak van de overheid is volgens het lid investeren in projecten die maatschappelijk relevant zijn. Dat zou voor zowel de minister als PMV de leidraad moeten zijn. Vindt de minister investeren in de Zoute Grand Prix een kerntaak? Indien dat niet het geval is, zal de minister dan actie ondernemen om de kerntaken beter te bewaken?

Tussenkomst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne heeft er alle begrip voor dat dossiers zoals deze kritisch worden bekeken. PMV kan toelichten welke criteria ze gebruikt om een dergelijk dossier te toetsen. Maar de voorbije jaren werden in deze commissie talrijke vragen gesteld waarbij werd opgeroepen om de evenementensector te steunen met financiering of directe steun. Die vragen naar steun waren in de coronaperiode geheel terecht. Het is niet omdat in de krant een artikel verschijnt over rijke mensen met oldtimers dat er plots andere criteria gelden voor het beoordelen van evenementen. Dat zou een licht oordeel zijn. Het is niet omdat men minder affiniteit heeft met een bepaald evenement of de organisatoren ervan dat er anders moet worden geoordeeld.

1.2. Antwoorden

Antwoorden van Michel Casselman

Michel Casselman herhaalt dat de lening van PMV in 2019 werd toegekend, voor de coronacrisis. Het was een standaardlening, een cofinanciering. Een aantal sectoren zijn uitgesloten van een lening van PMV, een rally met oldtimers behoort niet tot die uitgesloten sectoren.

In de economie worden heel wat initiatieven genomen, het een vaak al gekker dan het andere. PMV kijkt naar het product en de doelgroep en stelt de vraag of met dat product de doelgroep kan worden bereikt en er een rendabele businesscase mogelijk is. Als een activiteit niet tot de uitgesloten activiteiten behoort, maakt ze deel uit van de Vlaamse economie. Als er dan toegevoegde waarde mogelijk is, kan PMV op de vraag naar een lening ingaan. Bij een standaardlening wordt dan altijd nagegaan welke andere private partijen mee financieren. PMV zal nooit boven het bedrag gaan dat de andere private partij of partijen investeren.

Een evenement of festival en de reputatie ervan worden gedurende jaren opgebouwd. Voor dit evenement was er een positieve trend. Er werd opgemerkt dat er in 2019 al schulden waren. Maar als een onderneming wil concurreren moet ze voortdurend op haar kapitaalkosten letten en dan kan een combinatie van equity en leningen, zonder daarin te overdrijven, gezond zijn. Sindsdien zijn de schulden inderdaad opgelopen maar door de coronacrisis is dat voor een organisator van evenementen vrij evident.

De gegevens over het negatief eigen vermogen heeft *Michel Casselman* naar aanleiding van deze bespreking niet gecheckt. Maar hij merkt op dat in 2020 alle voorbereidingen werden getroffen maar dat het evenement niet is kunnen doorgaan. In 2021 was er lang onzekerheid en is het evenement slechts gedeeltelijk kunnen doorgaan. Als PMV alle ondernemingen met een negatief eigen vermogen zou uitsluiten van investeringen en financiering, zou dat grote gevolgen hebben, bijvoorbeeld voor bedrijven uit de biotechsector. Een negatief eigen vermogen is een signaal waarnaar wordt gekeken, maar het is geen reden om te zeggen dat het bedrijf geen kansen meer heeft.

In antwoord op de vraag over KidsInvest stelt *Michel Casselman* dat er vijf jaar geleden een evaluatie werd gemaakt van de structuren van PMV. De vaststelling was dat er veel fondsen waren, zoals Vlaanderen Internationaal, Flanders' Care, CultuurInvest, KidsInvest enzovoort. De conclusie was dat PMV er is voor elke onderneming die met een goed businessplan komt, blijk geeft van goed ondernemerschap en die een goed team heeft samengebracht. Dat kan binnen de standaardleningen van PMV. KidsInvest is als naam verdwenen maar PMV financiert nog altijd kindercrèches.

Antwoord van minister Jo Brouns

Wat betreft de VLAIO-steun merkt minister *Jo Brouns* op dat de cijfers voor het evenement wel positief waren. Dat betekent niet dat er binnen de vennootschap geen andere activiteiten waren waarvoor dat niet het geval was. De aanvraag heeft dus de checks doorstaan die VLAIO uitvoert, overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2020 tot instellen van een terugbetaalbaar voorschot ter ondersteuning van de opstart van de evenementensector. Het terugbetaalbaar voorschot is een soort verzekerings- en financieringsmechanisme. Ook het afbetalingsplan is overeenkomstig de regels die VLAIO hanteert.

1.3. Replieken

Maurits Vande Reyde zegt zijn centrale vraag te moeten herhalen. Is het een kerntaak van een overheid of een participatiemaatschappij? Zijn de leningen, want het voorschot is uiteindelijk omgezet in een lening, voor dit evenement een kerntaak? Of zijn er andere maatschappelijke uitdagingen die de Vlaams belastingbetalers beter dienen? Het lid begrijpt dat men zegt niet te kunnen discrimineren omdat het om een rally gaat. Maar er is toch altijd nog een oordeel over de opportuniteit of een waardeoordeel?

Het voorschot voor het evenement is omgezet in een lening die over 36 maanden moet worden terugbetaald. Is dat een gangbare praktijk? Gebeurt dit voor alle voorschotten? Andere organisatoren hebben volgens het lid het voorschot meteen teruggestort. Een voorschot omzetten in een lening betekent ook dat intussen andere initiatieven niet kunnen worden gesteund met die middelen. In dit geval is er volgens de cijfers van de jaarrekening bovendien een ernstig risico wat het voortzetten van de onderneming betreft.

Björn Rzoska sluit zich bij deze vragen aan. Ook hij heeft bedenkingen bij het omzetten van het voorschot in een lening. In het dossier van Pukkelpop is daar op een andere manier mee omgegaan. Als het organiseren van een rally niet uitgesloten is van de activiteiten die PMV kan financieren, welke activiteiten zijn dan wel uitgesloten?

Het lid merkt verder op dat er nog werk aan de winkel is wat de transparantie betreft. PMV toont zich niet bereid veel gegevens te delen. Daar wordt later in de gedachtewisseling op terug gekomen. De steun van VLAIO heeft Björn Rzoska ook niet terug gevonden in het subsidieregister.

Michel Casselman antwoordt op de vraag over de kerntaken dat hij heeft uitgelegd hoe PMV functioneert. Als een activiteit onvoldoende door de private markt wordt gefinancierd en zinvol is voor de ontwikkeling van de Vlaamse economie kan PMV een rol spelen door voor een aanvullende financiering te zorgen. Dat is de basis van de cofinancieringsregeling. In dit geval was er een private partij die de activiteit kredietwaardig vond maar niet het volledige bedrag wilde financieren. Als PMV een toegevoegde waarde ziet voor de Vlaamse economie en het project financieringswaardig vindt, kan het optreden als cofinancier.

Uiteraard is niet elke activiteit aanvaardbaar. Voorbeelden van activiteiten die worden uitgesloten zijn wapens, seks en drugs. Een rally met oldtimers is niet uitgesloten en dus kan PMV het dossier bekijken en beoordelen. De lening moet terugbetaalbaar zijn en dat gebeurt ook. Natuurlijk zijn daar ook risico's aan verbonden. Mocht dat niet het geval zijn, zou het volledig door de private markt worden gefinancierd.

Minister *Jo Brouns* wijst op de rol van de raad van bestuur en op de autonomie van PMV, zoals die ook gelden voor andere investeringsmaatschappijen. Het is aan de

raad van bestuur om de dossiers te beoordelen en de minister heeft alle vertrouwen in de raad van bestuur van PMV. Het verleden en het heden tonen aan dat het leeuwendeel van de dossiers een grote hefboom bleek voor de Vlaamse economie. De evaluatie kan te gepasten tijde in het Vlaams Parlement worden gemaakt. Dat geldt ook voor de regeling van terugvorderbare voorschotten van VLAIO.

Maurits Vande Reyde zegt dat ook hij vertrouwen heeft in PMV en in de controlemechanismen. Hij vindt wel de maatschappelijke opdracht te vaag. PMV beschikt intussen voor al haar instrumenten over ongeveer 2 miljard euro en dan moeten die middelen worden ingezet waar ze het best renderen. Daar ziet het lid een lacune in. De maatschappelijke opdracht moet beter worden gedefinieerd. De maatschappelijke relevantie moet volgens het lid voorop staan en niet het economisch rendement op zich. Het gaat hem niet over vertrouwen in personen maar over het definiëren van de kerntaken van de overheid.

Robrecht Bothuyne stelt dat iedereen zijn rol moet spelen. Hij merkt op dat het Vlaams Parlement in resoluties uitdrukkelijk heeft gevraagd om de instrumenten van PMV in te zetten om de culturele en evenementensector en andere sectoren te ondersteunen (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 352/1-4 en *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1128/1-2). PMV en VLAIO geven dus uitvoering aan wat het Vlaams Parlement heeft gestemd. Uiteraard moet daarbij elk dossier op zijn merites worden beoordeeld en is het niet de bedoeling een bepaald evenement een voorkeursbehandeling te geven.

Björn Rzoska stelt dat het belangrijk is dat het parlement kritische vragen om uitleg kan stellen en transparantie kan vragen, ook al heeft het een kaderregeling goedgekeurd.

Commissievoorzitter *Robrecht Bothuyne* repliceert dat het instrument van een gedachtewisseling in de commissie met de minister en PMV ruimere mogelijkheden biedt dan een vraag om uitleg.

2. Samenwerkingsovereenkomst en uitvoering van de resolutie

2.1. Tussenkomen van de leden

Tussenkomen van Caroline Gennez

Caroline Gennez stelt dat PMV de belangrijkste Vlaamse publieke investeringsmaatschappij is en de ambities van de Vlaamse overheid voor de economie moet ondersteunen. Zoals het in de missieverklaring van PMV staat, gaat het dan in de eerste plaats over de verduurzaming van de Vlaamse economie. Dat was ook de insteek van de resolutie van 13 juli 2022. Die resolutie had volgens het lid drie doelstellingen. Hoe kan het Vlaams Parlement meer transparantie krijgen in de werking van PMV, hoe kan het bij de evaluatie korter op de bal spelen en hoe kan de impact van PMV op de Vlaamse economie nog scherper in kaart worden gebracht?

Het lid zal niet ingaan op de discussie over de Zoute Grand Prix, hoewel oldtimers niet de meest duurzame wagens zijn en een rally niet bijdraagt tot de verduurzaming van de Vlaamse economie. Michel Casselman stelde dat een rally niet tot de uitgesloten activiteiten behoort, maar dan is de vraag of de lijst met uitgesloten activiteiten niet scherper moet worden gesteld.

Caroline Gennez is tevreden dat de evaluatie door Dialogic ter beschikking werd gesteld na de vragen om uitleg in de vergadering van 6 oktober 2022. PMV scoort vrij goed in de evaluatie. Ze wordt omschreven als een robuuste organisatie die doelmatig functioneert. Elke geïnvesteerde euro zou een vermenigvuldigingsfactor

van 9 hebben. Wat het economisch rendement van PMV betreft, is het een positief rapport. Dialogic geeft echter ook zelf aan dat er een tegenstelling schuilt in het maatschappelijk doel en de economische resultaten. De minister leek die tegenstelling niet te zien. Maar volgens Vooruit is het de opdracht van een publieke investeringsmaatschappij om het maatschappelijke doel en het economisch rendement te laten samengaan. De multiplicator is voor de fractie niet enkel een financieel maar ook een maatschappelijk gegeven.

In de resolutie wordt meer transparantie gevraagd en worden ook KPI's opgelijst. De algemeen manager stelde dat de KPI's niet altijd bruikbaar waren voor PMV. Caroline Gennez begrijpt dat PMV stelt dat het aantal dossiers of het investeringsvolume geen goede indicatoren zijn omdat ze moet kunnen inspelen op de markt, de maatschappelijke noden en de ontwikkelingen in bepaalde sectoren. Het is waardevol dat PMV kan investeren in bepaalde sectoren wanneer er zich daar een urgentie voordoet. Maar waarom wel rapporteren over ESG en niet over de SDG's?

Als PMV niet over individuele dossiers wil rapporteren, is het natuurlijk belangrijk dat er een kader wordt uitgewerkt om te rapporteren over de impact op de verduurzaming van de Vlaamse economie. De lijst van de bedrijven waarin werd geïnvesteerd met kapitaal of leningen en de gegevens over de tewerkstelling zouden moeten worden aangevuld met een heldere rapportering over de impact van de hele PMV-portefeuille op verduurzaming, digitalisering enzovoort. Dan kan het Vlaams Parlement PMV beoordelen op haar missie.

In de vorige beheersovereenkomst werd het Departement EWI betrokken bij de evaluatie. In de nieuwe overeenkomst is dit niet opgenomen. Kan de minister verduidelijken waarom dit het geval is?

Caroline Gennez erkent wel dat de nieuwe overeenkomst tegemoetkomt aan een aantal vragen van het Vlaams Parlement. Met een addendum zou de overeenkomst nog scherper kunnen worden gesteld. Concreet denkt het lid aan een duidelijk kader voor de rapportering over de impact op verduurzaming, over ESG in verhouding tot de SDG's en de wijze van rapportering over het effect op de tewerkstelling.

Tussenkomst van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde is, ondanks zijn eerdere kritische vragen, wel optimistisch gestemd over het engagement van PMV om meer transparantie te bieden. Dat is een belangrijk onderdeel van de resolutie. Michel Casselman heeft de bestaande rapporteringen toegelicht maar voor het lid volstonden die niet voor het uitoefenen van de controletaak van het Vlaams Parlement. Daarom was zijn vraag aan de minister om meer te doen dan in de overeenkomst was opgenomen. Het is positief dat de algemeen manager naar de commissie wil komen en bereid is periodiek te rapporteren over alle kapitaalsinvesteringen, leningen en waarborgen en dat per bedrijf. Het lid gaat ervan uit dat op basis daarvan vragen kunnen worden gesteld en dat er waar nodig dossiers kunnen worden onderzocht. Het is afwachten hoe dit concreet wordt uitgewerkt maar voor het lid is het al een stap vooruit ten opzichte van de samenwerkingsovereenkomst. Hij wil het engagement alle kansen geven.

Waarom is meer transparantie belangrijk? Het lid verwijst naar de dossiers van FNG, waarin 20 miljoen euro verlies is geleden, en Unifiedpost, met een huidige minwaarde van meer dan 6 miljoen euro, de garantiestelling voor Inno en het al besproken dossier van de Zoute Grand Prix. Maurits Vande Reyde heeft er geen probleem mee dat de investeringsmaatschappij risico's neemt en soms verliezen lijdt. De jaarcijfers van PMV zijn nog altijd positief. Dat er verliezen zijn, is op zich geen probleem, wel dat het Vlaams Parlement dit via andere bronnen moet vernemen, onder meer via de pers, en er weinig zeggenschap over heeft. De taak van het Vlaams Parlement is volgens het lid de maatschappelijke relevantie bewaken.

In de evaluatie van Dialogic was er ook sprake van een verdere rationalisering van de juridische structuur van PMV. In antwoord op de vraag over KidsInvest verwees Michel Casselman al naar een rationalisering. Zijn er nog mogelijkheden om de structuur verder te vereenvoudigen?

Tussenkomenst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy verwijst naar de gedachtewisseling van 23 juni 2022 over het jaarverslag 2021 van PMV. De algemeen manager heeft zich daarbij bereid getoond om te bekijken of er meer transparantie mogelijk was. Onder meer op basis daarvan is de parlementaire resolutie er gekomen. Na de presentatie van vandaag kan het lid enkel zeer tevreden zijn met het resultaat. Er zijn weinig publieke fondsen die zoveel transparantie willen bieden. Sommigen willen nog verder gaan maar onder meer wegens de vertrouwelijkheidsclausules is dat niet mogelijk.

Het lid merkt op dat de definities van ESG en de SDG's vrij ruim zijn. Ook andere fondsen, zoals pensioenfondsen, zoeken nog naar de concrete invulling daarvan. Hoe pakt PMV dat concreet aan?

Michel Casselman heeft de ambitie uitgesproken om tegen einde 2023 te voldoen aan de voorwaarden voor een zogenaamd lichtgroen fonds, zoals opgenomen in de Europese verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector. Dit kan betekenen dat PMV haar beoordeling van investeringen moet aanpassen. Welke impact zal dit hebben in de praktijk? Heeft het ook een impact op de bestaande dossiers?

PMV wil streven naar een ruimere naambekendheid. Volgens *Andries Gryffroy* beschouwen de kmo's PMV vaak nog als onbereikbaar. Hoe denkt de maatschappij kmo's beter te benaderen?

Tussenkomenst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne ziet de nieuwe samenwerkingsovereenkomst als een stap vooruit. Ze geeft uitvoering aan de resolutie, zowel inhoudelijk als wat betreft de transparantie.

De samenwerkingsovereenkomst loopt tot 2027. Waar zou PMV in 2027 concreet moeten staan volgens de algemeen manager? Wat zal het verschil zijn met de huidige situatie door de nieuwe manier van werken en de focus die nu anders wordt omschreven? Welke sectoren en bedrijven zal PMV in die vijf jaar vooral hebben moeten helpen met de financiering?

Inzake de transparantie voor het Vlaams Parlement, meent het lid dat een grote stap vooruit wordt gezet door de lijst van bedrijven waaraan kapitaal en leningen werden verstrekt. Het is ook goed dat er zal worden gerapporteerd over de impact op de tewerkstelling. De sociaaleconomische gevolgen van het financiële instrumentarium waren altijd een aandachtspunt voor het parlement. Dat de jaarcijfers aan het parlement zullen worden voorgesteld op de dag dat ze worden gepubliceerd is een teken van een volwassen verhouding tussen het Vlaams Parlement en het belangrijkste investeringsinstrument van Vlaanderen.

2.2. Antwoorden

Antwoord van de minister

Minister *Jo Brouns* herhaalt dat de samenwerkingsovereenkomst bepaalt dat de rapportering rechtstreeks aan de voorgedijminister gebeurt en dat die instaat voor

de doorstroming van de informatie binnen de Vlaamse overheid. Het Departement EWI blijft daar systematisch bij betrokken.

De rol in het verduurzamen van het Vlaams economisch weefsel en het genereren van maatschappelijke impact staan centraal in de missie van PMV. Concreet zal PMV rapporteren over ESG en de SDG's en die informatie zal worden gedeeld met het parlement.

De minister is tevreden dat Maurits Vande Reyde zijn vertrouwen in PMV uitspreekt. Dat het lid kritische vragen stelt, is een goede manier om de verhouding tussen het parlement en PMV te versterken.

Antwoord van Michel Casselman

Michel Casselman bevestigt dat verschillende actoren bezig zijn met de vraag hoe ESG en de SDG's concreet moeten worden ingevuld. Er zijn nieuwe Europese richtlijnen voor ESG goedgekeurd. Tot voor vijf jaar rapporteerde PMV vooral over de financiële resultaten en minder over de maatschappelijke impact. Het is ook veel moeilijker om daar duidelijk over te rapporteren. PMV heeft nagedacht over hoe dat beter kon en heeft ook een externe consultant gevraagd om daarbij te helpen. Sinds een drietal jaren wordt in het jaarverslag elke investering gelinkt aan de SDG's. Dat blijft een kwalitatieve inschatting, waarbij wel rekening wordt gehouden met de grootte van de investering zodat duidelijk wordt op welke SDG's PMV meer impact heeft dan op andere. Dat wordt visueel gemaakt in een spinnenwebdiagram. PMV zal daarover blijven rapporteren. Voorlopig heeft Michel Casselman nog geen ander fonds of investeringsmaatschappij gezien die dat met een betere methode doet. Maar hij staat uiteraard wel open voor suggesties voor verbetering.

Ook voor ESG is het een zoektocht naar een goede rapportering. PMV werkt samen met consultant Trinomics om de rapportering te verbeteren en kreeg daarvoor Europese subsidies. Het is dus een traject dat loopt. De bedoeling is voor elke investering te kijken naar de impact op de verduurzaming, daarover met de bedrijven afspraken te maken en er op een gebundelde manier over te rapporteren.

PMV vindt duurzaamheid al langer belangrijk en heeft daar vandaag ook al aandacht voor. Nieuw is dat het nu post factum zal worden gemeten. Dat gaat samen met bewustmaking en overleg met bedrijven. Wanneer PMV in de toekomst voor elke business unit een lichtgroen fonds wordt, zal dat contractueel worden vastgelegd. Dat heeft ook consequenties als een bedrijf zijn verplichtingen niet nakomt. In dat geval zou een lening opvraagbaar kunnen worden gesteld. Voor een kapitaalparticipatie is dat anders, er zullen afspraken worden gemaakt over de impact die PMV kan hebben in de onderneming.

Dat is ook een antwoord op de vraag waar PMV in 2027 wil staan. PMV zal dan duidelijker kunnen tonen wat ze gerealiseerd heeft op het vlak van verduurzaming. Er zullen natuurlijk ook verschuivingen zijn in de sectoren en het type bedrijf waarin wordt geïnvesteerd, maar Michel Casselman benadrukt dat PMV reactief werkt. Het zijn de ondernemingen die met een dossier naar PMV komen. De sector van de biotech heeft nu een belangrijk aandeel in de portefeuille en dat zal zo blijven. Het is een sector met veel risico's maar PMV zal niet aan risicomangement doen en de risico's spreiden, zoals een klassiek privaat fonds dat doet. Waar PMV een maatschappelijke rol kan spelen, zal het investeren. Zoals Dialogic opmerkte, kan dat gevolgen hebben voor het economisch rendement. Als PMV investeert in jonge bedrijven is het risico altijd groter.

Michel Casselman is tevreden dat PMV de voorbije jaren telkens positieve cijfers kon voorleggen maar rekent er niet op dat dat elk jaar het geval zal zijn. Het rendement dat nu wordt gehaald, is bovendien slechts een klein percentage van

het eigen vermogen. Een bank of een private-equityfonds zal de risico's spreiden om naar een rendement van 15 procent of meer te streven.

PMV probeert de risico's en het rendement wel in evenwicht te houden en te monitoren. Voor elke euro die door PMV wordt geïnvesteerd, moet er meer dan 1 euro naar PMV terugkeren. Dat is de essentie van een investeringsmaatschappij, het is geen subsidiekanaal.

Er was een vraag over de inspanningen die PMV doet om de kmo's te bereiken. Vroeger werd in de communicatie een tijdlang de opdeling gemaakt tussen PMV en PMV/z maar de vaststelling was dat de doelgroepen toch door elkaar lopen. Nu wordt in de communicatie aan de doelgroepen enkel het merk PMV in de markt gezet, met zowel standaardoplossingen als maatwerk en met kapitaal, leningen en waarborgen.

Een lid haalde enkele concrete dossiers aan. Wat betreft het FNG-dossier, verwijst Michel Casselman naar de bespreking van 8 oktober 2020 in deze commissie, waarin hij samen met minister Hilde Crevits uitleg heeft gegeven (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 522/1). Na die uitleg stelde Maurits Vande Reyde zelf dat indien het model geslaagd was, er een concurrent was voor de grote onlinewinkels.

Wat betreft Unifiedpost merkt de algemeen manager op dat het feit dat de beurskoers daalt niet noodzakelijk betekent dat er een groot probleem is voor het bedrijf. Als een volksvertegenwoordiger op sociale media herhaaldelijk beweert dat het bedrijf een probleem dossier van PMV is, helpt dat echter het bedrijf en PMV niet. PMV beschikt over dezelfde publieke informatie als iedereen en zit niet meer in de raad van bestuur. Ze probeert het bedrijf wel goed op te volgen en te helpen waar kan. Het bedrijf dan op sociale media op de strafbank zetten, vindt de algemeen manager toch een delicaat gegeven.

In antwoord op de vraag over de tewerkstellingscijfers wil PMV, dat naast start-ups bedrijven van verschillende grootte in de portefeuille heeft en ook zelfstandigen ondersteunt, op het ogenblik van de investering de tewerkstelling meten. Dat zal een inzicht geven op de impact van de investeringen op de werkgelegenheid in Vlaanderen. Het zou interessant zijn om die oefening jaarlijks te herhalen maar dat lijkt niet haalbaar met het staal van bedrijven waarin PMV nu investeert. Michel Casselman denkt wel dat het mogelijk is na een aantal jaren een evaluatie te maken, vergelijkbaar met de analyse die de Vlerick Business School gemaakt heeft van het ARKimedea-fonds.

Is er nog marge voor verbetering in de structuur van PMV? In het verleden is uit een evaluatie gebleken dat het feit dat er veel dochtermaatschappijen van PMV waren niet bijdroeg tot de transparantie. Een aantal van die dochtermaatschappijen werden opgedoekt. Andere zijn om specifieke contractuele of fiscale redenen nog even blijven bestaan. Het grote werk is wel gebeurd. Joint ventures, zoals die met VRT voor Media Invest, vormen een aparte juridische entiteit. Maar PMV stelt zich wel telkens de vraag of het nodig is om een afzonderlijke maatschappij op te richten.

2.3. Replieken

Tussenkomst van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde repliceert dat als een bedrijf in de portefeuille van PMV een potentiële minwaarde betekent, hij recht heeft op die informatie en dat ook de Vlaamse belastingbetaler daar recht op heeft. Dat hij daarover een tweet verstuurt, zal niets aan die beursval veranderen. Het lid kan aanvaarden dat er verlies wordt geleden maar hij is kritisch over de beslissing van PMV om bij de beursintroductie

van Unifieldpost een achtergestelde lening om te zetten in aandelen. Een beursgang betekent dat er kapitaal op de markt wordt gehaald en in dat geval had PMV zich moeten terugtrekken. Als er nu een minwaarde dreigt, mogelijk van 80 procent van de initiële investering, kunnen volgens Maurits Vande Reyde vragen worden gesteld bij de beslissing om mee in het kapitaal te stappen.

Op zich heeft het lid ook geen groot probleem met het feit dat in het FNG-dossier verlies werd geleden. Hij had wel een probleem met de beslissing dat voor de financiering middelen uit het TINA-fonds, een fonds voor durfkapitaal, werden gehaald terwijl het ging om een vrij traditionele retailactiviteit met weliswaar potentieel om digitaal uit te breiden. Het grootste probleem was voor Maurits Vande Reyde echter de governance. Er werden nog waarborgen bij gegeven op het ogenblik dat er al ernstige problemen waren en dat op een moment dat de voorzitter van de raad van bestuur de afgevaardigde van PMV was. Zijn kritiek heeft niet de bedoeling de waarde van een bedrijf te beïnvloeden maar wel om beter bestuurlijk beleid te bereiken in PMV.

Het lid herhaalt tot slot dat hij het volste vertrouwen heeft in de minister en PMV. Met de extra transparantie die nu wordt geboden, hoopt hij in de komende jaren samen te werken aan een goede uitoefening van de rol die PMV heeft.

Tussenkoms van Caroline Gennez

Caroline Gennez verwijst op haar beurt naar FNG. Volgens haar is het geen kern-taak van de overheid om te investeren in een concurrent van bol.com of Zalando. Ze komt terug op haar opmerking dat de lijst van activiteiten waarin PMV investeert scherper zou moeten worden gesteld. Er zou niet alleen met een zwarte lijst kunnen worden gewerkt, maar eventueel met een witte lijst met activiteiten die niet worden uitgesloten maar die op zich niet bijdragen aan de missie van PMV, met name de verduurzaming van het economisch weefsel, en met een groene lijst. Op de groene lijst zouden de activiteiten staan die echt de transitie van de economie dienen. Als sociaaldemocraat is het lid voorstander van een publieke investeringsmaatschappij maar de criteria en de KPI's moeten zo scherp mogelijk worden geformuleerd. Dat is ook in het belang van PMV.

Caroline Gennez begrijpt dat het niet eenvoudig is om in individuele dossiers van investeringen en leningen de maatschappelijke meerwaarde te toetsen maar dat debat kan in de toekomst verder worden gevoerd. Het lid wijst nog op de mogelijkheid om te werken met een dataroom om grote investeringsbeslissingen op te volgen. Hoe staat PMV daar tegenover?

Antwoord van Michel Casselman

Michel Casselman antwoordt dat het wel vaker gebeurt dat met een achtergestelde lening in snel groeiende bedrijven wordt gestapt. Sommige bedrijven zijn nog niet klaar voor een beursgang, andere bedrijven willen al snel een toekomstige meerwaarde gerealiseerd zien. Het is echter een gangbare praktijk dat bij een beursgang achtergestelde leningen worden weggewerkt. Alle andere private investeerders hebben hun converteerbare obligaties omgezet in aandelen. Bij een IPO wordt de financiering van een bedrijf altijd geherstructureerd en in dit specifieke geval ging het om een verplicht converteerbare lening.

Het is niet altijd zo dat beursgenoteerde bedrijven toegang hebben tot financiering. In veel gevallen is dat wel zo, maar in andere gevallen ook niet en niet continu. Er zijn momenten waarop de beurs niet goed functioneert voor bepaalde sectoren. Grotere scale-ups gaan vandaag soms naar de beurs omdat ze het ticket dat ze nodig hebben niet vinden op de private markt. PMV heeft al eerder de beursintroductie van bedrijven in haar portefeuille mee goedgekeurd omdat het de enige

manier is om grote bedragen op het halen. Een beursgang is ook geen garantie dat ze die bedragen ook effectief ophalen.

PMV moet voorzichtig zijn en met alle scenario's rekening houden, maar gaat er wel vanuit dat haar rol minder belangrijk is bij beursgenoteerde bedrijven en dat ze er geleidelijk kan uitstappen. De juiste timing is daarbij belangrijk.

2.4. Conclusie

Commissievoorzitter *Robrecht Bothuyne* besluit dat er met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst en de uitvoering van de resolutie stappen vooruit worden gezet naar een meer transparante en volwassen verhouding tussen PMV en het Vlaams Parlement.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Björn RZOSKA,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ESG	environmental, social and governance
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
Gimv	Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
IPO	initial public offering
kmo	kleine of middelgrote onderneming
KPI	key performance indicator, kritieke prestatie-indicator
LRM	Limburgse Reconversiemaatschappij
NDA	non disclosure agreement
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
PMV/z	PMV voor zelfstandigen
SDG	Sustainable Development Goal
SPAC	Special Purpose Acquisition Company
TINA	Transformatie, Innovatie en Acceleratie
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VPM	Vlaamse Participatiemaatschappij
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie